

Zgodba o luči za 60-letnico Senga

Soške elektrarne upravljajo s 25 elektrarnami s skupno močjo 161 MW

Zgodba o luči je naslov zbornika, ki so ga Soške elektrarne Nova Gorica (Seng) predstavile ob 60-letnici. Skupaj s Pokrajinskim arhivom Nova Gorica v njem osvetljujejo celotno zgodovino elektrarn na severnem Primorskem. Gre za dragocen dokument, ki bo v pomoč marsikateremu raziskovalcu tehnične kulture v porečju Soče. Ob jubileju so pripravili slavnostno akademijo, praznovanje pa zaokrožili z dobrodelno akcijo. Šempetrski bolnišnici je Seng namreč podaril 20 tisoč evrov za nov računalniški sistem Endobase, s katerim bodo spremljali bolnike predvsem na oddelku gastroenterološke internistične službe. Pri endoskopskih posegih je arhiviranje slik in videa, kar bo omogočal nov računalniški sistem, nujno potrebno. Podatke v okviru programa Endobase bodo v bolnišnici lahko pregledovali na katerem koli osebem računalniku, s čimer se bo bistveno izboljšala obravnava bolnika. Ta možnost bo še posebej dobrodošla za kirurge, pri načr-

tovanju operacijskega posega so se v šempetrski bolnišnici zahvalili ob donaciji Soških elektrarn.

Elektrarne na Soči so prevzeli

Soške elektrarne so 18. novembra 1947 od italijanskih lastnikov prevzele v upravljanje elektrarne v porečju Soče. Pred 60 leti sta na Soči delovali veliki elektrarni Dobljar in Plave, na pritokih Soče pa še osem manjših elektrarn. Seng je bil takrat s tristo zaposlenimi največje podjetje za proizvodnjo električne energije, saj je pokrival kar 40 odstotkov slovenskih potreb. Soške elektrarne so v prvih letih po vsej Primorski posodabljale in gradile daljnovode ter skrbele za nemoteno proizvodnjo električne energije. Pomembnejši razvojni korak je bil v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, ko so začeli graditi veliko novo elektrarno v Solkanu. Zgradili so jo leta 1984 – bila je tudi prva daljin-

sko vodena elektrarna v državi s prvo povezavo po optičnem kablu. Istočasno so začeli graditi tudi vrsto malih elektrarn na pritokih Soče, ki so prispevale k razvoju manjših krajev Primorske.

Dobljar 2, Plave 2, ČHE Avče ...

Pomembna prelomnica v razvoju Soških elektrarn je bila rekonstrukcija in dogradnja novih elektrarn Dobljar 2 in Plave 2 ob prelomu tisočletja. Danes ima Seng pet velikih in dvajset manjših hidroelektrarn, ki skupaj proizvajajo 161 MW energije. S tem pokrivajo do 6 odstotkov domačih potreb. Kmalu pa bodo proizvodnjo podvojili. V začetku leta 2009 bo namreč začela obratovati prva črpalna elektrarna v Sloveniji – ČHE Avče, ki bo letno proizvajala 426 KWH električne energije. Gre za sistem izkoriščanja razlike v ceni

noma avtomatiziranih, manjše pa so daljinsko nadzorovane, torej brez stalnih posadk. Soške elektrarne kot partner sodelujejo tudi pri gradnji novih elektrarn na reki Savi.

Soča je premalo izkoriščena

Ob jubileju je direktor Soških elektrarn **Vladimir Gabrijelčič** napovedal nove naložbe: »V prihodnjih letih bomo zgradili še dve mali hidroelektrarni v Bovcu in Klavžah. Zagotovo bodo tudi velike naložbe na Soči, saj je reka zdaj energetsko izkoriščena le 30-odstotno.« Med velikimi objekti bo najverjetneje elektrarna na Učji, kjer pa se posegu močno upira tamkajšnja krajevna civilna pobuda. Ob velikih objektih, ki jih gradijo, manjših hidroelektrarn na pritokih Soče in Idrijce – kljub manjši donosnosti – ne bodo zapirali.

Soške elektrarne od leta 2002

Celotna naložba v prvo slovensko črpalno elektrarno je »težka« 115 milijonov evrov.

električne energije. Ob nizkih cenah bodo vodo iz struge Soče v dolini črpali na 700 metrov visok Kanalski vrh, kjer gradijo akumulacijski bazen za 2 milijona m³ vode. Ob visokih cenah energije pa bodo vodo iz bazena s hriba spuščali na podzemno strojnico ob strugi Soče v dolini. Celotna naložba v prvo slovensko črpalno elektrarno je »težka« 115 milijonov evrov.

131 zaposlenih v Sengu zdaj skrbi za 25 elektrarn, pet večjih je daljinsko vodenih in popol-

poslujejo kot del **Holdinga Slovenske elektrarne**, v katerem so najmanjša družba. »Naše poslovanje je izjemno uspešno. V zadnjih štirih letih smo vedno poslovali z dobičkom. Lani je znašal štiri milijone evrov, podobni rezultati bodo tudi v zadnjem poslovnem letu,« je napovedal Gabrijelčič.

Judita Valič

Božidar Griški